

Dua

Araf / 55. Rabbinize yalvara yalvara ve gizlice dua edin. Çünkü O, haddi aşanları sevmez.

Araf /205. Sabah akşam demeden, kendi içinden, korkarak ve yalvararak, alçak sesle Rabbinin an ve gafillerden olma.

Ra'd / 14. Gerçek dua O'nadır. O'nun dışında yalvarıp durdukları ise onlara hiçbir şeyle cevap veremezler. Onlar olsa olsa ağzına su gelsin diye iki avucunu açana benzer ki, o, ona gelmez. Kâfirlerin duası hep bir sapıklık içindedir.

Mü'min / 60. Halbuki Rabbiniz: "Bana yalvarın, dua edin ki size karşılık vereyim. Çünkü bana ibadet etmekten kibirlenip yüz çevirenler yarın horlanmış olarak cehenneme gireceklerdir." buyurdu.

HADİS...

* Nu'man İbnu Beşîr (ra) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm): "Dua ibadetin kendisidir" buyurdular ve sonra şu âyeti okudular. (Meâlen): "Rabbiniz: "Bana dua edin ki size icâbet edeyim. Bana ibadet etmeyi kibirlenene yediremeyenler alçalmış olarak cehenneme gireceklerdir" buyurdu."

* İbnu Ömer (ra) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Kime dua kapısı açılmış ise ona rahmet kapıları açılmış demektir. Allah'a taleb edilen (dünyevî şeylerden) Allah'ın en çok sevdiği afiyettir. Dua, inen ve henüz inmeyen her çeşit (musibet) için faydalıdır. Kazayı sadece dua geri çevirir. Öyle ise sizlere dua etmek gerekir. "

* Hz. Muâz (ra) anlatıyor: "Resûlullah (sav) buyurdular ki: "Akşamdan (abdestli olarak) temizlik üzere zikrederek uyuyan ve geceleyin de uyanıp Allah'tan dünya ve âhiret için hayır taleb eden hiç kimse yoktur ki Allah dilediğini vermesin."

* Hz. Câbir (ra) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Bir kimse evine veya yatağına girince hemen bir melek ve bir şeytan alalecele gelirler. Melek: "Hayırla aç!" der. Şeytan da: "Şerle aç!" der. Adam, şayet (o sırada) Allah'ı zikrederse melek Şeytanı kovar ve onu korumaya başlar. Adam uykusundan uyanınca, melek ve şeytan aynı şeyi yine söylerler. Adam, şayet: "Nefsimi, ölümden sonra bana geri iade eden ve uykusunda öldürmeyen Allah hamdolsun. İzniyle yedi semayı arzın üzerine düşmekten alıkoyan Allah'a hamdolsun" dese bu kimse yatağından düşüp ölse şehit olur, kalkıp namaz kılsa faziletler içinde namaz kılmış olur."

* Hz. Ebû Hüreyre (ra) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Her gece, Rabbiniz gecenin son üçte biri girince, dünya semasına iner ve; "Kim bana dua ediyorsa ona icâbet edeyim. Kim benden bir şey istemişse onu vereyim, kim bana istiğfarda bulunursa ona mağfirette bulunayım" der. " Rivayetin Müslim'deki bir vechi şöyle: "Allahu Teâla gecenin ilk üçte biri geçinceye kadar mühlet verir. Ondan sonra yakın semâya inerek şöyle der: "Melik benim, Melik benim. Kim bana dua edecek

* Ebû Ümâme (ra) anlatıyor: "Derdini ki: "Ey Allah'ın Resûlü! En ziyade dinlenmeye (ve kabule) mazhar olan dua hangisidir?" "Gecenin sonunda yapılan dua ile farz namazların ardından yapılan dualardır!" diye cevap verdi."

* Hz. Enes (ra) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Ezanla kaamet arasında yapılan dua reddedilmez (mutlaka kabule mazhar olur.)" "Öyleyse, dendi, "ey Allah'ın Resûlü, nasıl dua edelim?" "Allah'tan, dedi, dünya ve âhiret için âfiyet isteyin!"

* Ebû Hüreyre (ra) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Kul Rabbinin en ziyade secdede iken yakın olur, öyle ise (secdede) duayı çok yapın."

* Yine Ebû Hüreyre (ra) anlatıyor: "Resûlullah (as) anlatıyor: "(Allah'ın kabul ettiği) üç müstecab dua vardır,

bunların icâbete mazhariyetleri hususunda hiç bir şekk yoktur. Mazlumun duası, müsâfirin duası, babanın evladına duası."

* Hz. Ebû Hüreyre (ra) anlatıyor: "Resûlullah (as) buyurdular ki: "Acele etmediği müddetçe herbirinin duasına icâbet olunur. Ancak şöyle diyerek acele eden var: "Ben Rabbinin dua ettim duamı kabul etmedi." Müslim'in diğer bir rivâyeti şöyledir: "Kul, günah taleb etmedikçe veya sıla-i rahmin kopmasını istemedikçe duası icâbet görmeye (kabul edilmeye) devam eder." Tirmizî'nin bir diğer rivâyetinde şöyledir: "Allah'a dua eden herkese Allah icâbet eder. Bu icâbet, ya dünyada peşin olur, ya da ahirete saklanır, yahut da dua ettiği miktarca günahından hafifletilmek sûretiyle olur, yeter ki günah taleb etmemiş veya sıla-i rahmin kopmasını istememiş olsun, ya da acele etmemiş olsun."

* Hz. Câbir (ra) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Nefslerinizin aleyhine dua etmeyin, çocuklarınızın aleyhine de dua etmeyin, hizmetçilerinizin aleyhine de dua etmeyin. Mallarınızın aleyhine de dua etmeyin. Ola ki, Allah'ın duaları kabul ettiği saate rastgelir de, istediğiniz kabul ediliverir."

* Fadâle İbnu Ubeyd (ra) anlatıyor: "Resûlullah (as) dua eden bir adamın, dua sırasında Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm)'e salat ve selam okumadığını görmüştü. Hemen: "Bu kimse acele etti" buyurdu. Sonra adamı çağırıp: "Biriniz dua ederken, Allahu Teâlâ'ya hamd u senâ ederek başlasın, sonra Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm)'e salat okusun, sonra da dilediğini istesin" buyurdu."

* Hz. Muâz (ra) anlatıyor: "Resûlullah (as), bir kimsenin: "Ya Rabbi, senden nimetin kemâlini talep ediyorum" dediğini işitmişti. Sordu: "Nimetin kemâli nedir?" "Bu bir duadır, onunla dua edip, onunla hayır (çok mal) ümid ettim" dedi. Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) "Sordum, zîra, nimetin kemâli cennete girmektir, ateşten kurtulmaktır" dedi. Bir başkasının da şöyle dediğini işitti: "Ey celâl ve ikrâb sâhibi Rabbinim!" hemen şunu söyledi: "Duana icâbet edilmiştir, (ne arzu ediyorsan) durma iste" Derken, bir başkasının: "Ya Rabbi senden sabır istiyorum!" dediğini işitmişti, ona da: "Allah'tan bela istedin, afiyet de iste!" dedi.

* Hz. İbnu Mes'ud (radıyallâhu anh) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) duayı üç kere yapmaktan, istiğfarı üç kere yapmaktan hoşlanırdı."

* Hz. Enes İbnu Mâlik radıyallahu anh anlatıyor: "Resûlullah şu duayı çok yapardı: "Allahümme sebbit kalbî alâ dînike.(Allahım kalbimi dinin üzere sabit kıl." Bir adam: "Ey Allah'ın Resûlü! Biz sana iman ettiğimiz ve senin getirdiklerini tasdik ettiğimiz halde bizim (âkibetimiz) için korkuyor musun?" dedi. Aleyhissalâtu vesselâm adama şu cevabı verdi: "Kalpler, muhakkak ki Rahman'ın parmaklarından iki parmağı arasındadır, onu (dilediği şekilde) döndürür." Ravi der ki: "A'meş iki parmağını gösterdi. "

PIRLANTA SERİSİ...

Duâ, bir ibadettir, duâ kulluğun özüdür, duâ Rabbe dönüş ve yöneliş adıdır. Kulluktan bahsedilen bir yerde, duâdan bahsetmemek mümkün değildir. Zaten, Allah (cc) da "Duânız olmazsa ne ehemmiyetiniz var!" buyurmuyor mu? ve "Duâ edin kabul edeyim" diyen de bizzat kendisi değil mi?

Duâ, Allah (cc)'la kul arasında kuvvetli bir bağıdır. Başka bir ifade ile, kulun düşüncesinin Rabbe takdim edilmesi şeklidir duâ. Kul erişemeyeceği ve iktidarıyla elde edemeyeceği her şeyini, mutlak iktidar sahibi olan Kadîr-i Mutlak'tan ister; işte bu isteğin adıdır duâ. O, helezonlar hâlinde kuldun Rabbe yücelen tatlı bir nağmedir ta arşa kadar...

Günümüzde, sadece beş vakit namazın veya belli bir kısım ibadetlerin sonuna sıkıştırılarak küçültülen duâ, gerçekte hayatın ve hayat ötesinin en büyük lâzımıdır. Hayatı, duâsız düşünmek mümkün değildir. Yaşadığımız hayat,

baştan sona kadar duâdan ibarettir. Duâ, Rıza-i İlâhî'nin şifresi ve cennet yurdunun da anahtarıdır. Yine duâ, "abd"den Rabbe yükselen kulluk nişanı, Rab'den "abd"e inen rahmet simgesidir. Daha doğrusu o, Allah (cc)'la kul arasında olan münasebetin tam odak noktasıdır. Duâ, bir cihetten ibadet, bir başka cihetten imkân âlemi ile lâhut âlemini birleştiren ulvî bir miraçtır. İnsanı merdiven merdiven Hakk'a yücelten mukaddes bir miraç..!

Rahmet elinin üzerimizde dolaşması, duâ sayesinde. Duâ, aynı zamanda gazabın da paratoneridir. Evet, hakkımızda rahmeti ve rızayı celp, gazap ve öfkeyi def edecek olan müessir bir ubüdiyettir duâ. Çok defa beşer imkânının tükendiği noktada duâ şuuru -keşke tâ baştan olsa!- başlar. Haddizatında, ona başlangıç ve bitiş noktası tesbit etmek, ya yoktur veya imkansızdır. Çünkü, duâdan müstağni olacak bir ânı yoktur insanın. O hâlde kul, kendisinden tecellileriyle bir ân dur olmayacağı Rabb'ine, duâdan da bir ân dur olmaması lâzımdır. Zira, Rabbin kapısına duâ ile varılır, o kapıda duâ ile konuşurlar ve rahmeti hakkımızda sağnak sağnak celbeden de duadır.

Bize bakan yönüyle duâ, istemektir. Biz maddî-mânevî ihtiyaçlarımızı isteriz Rabb'imizden. Ne var ki, çok defa istediğimiz şeyi de, isteme şeklini de bilemeyiz, bilemeyiz de istemede bile sû-i edebde bulunuruz Zât-ı Zülcelâl'e karşı. İstenilen şeyleri, Mutlak İrade sahibinin iradesi istikametinde görmek istemeyip, kendi arzumuz istikametinde diler dururuz. Bundan dolayı da her istediğimizin âcilen yerine getirilmesini, yerine getirilmeyen arzularımızın da reddedildiğini düşünerek me'yûs oluruz. Daha açık bir ifade ile, mutlak iradeyi, her zaman kendi cüz'î irademizin peyki olarak görmek isteriz. Bütün bunlar, duâ âdap ve terminolojisine zıt olan şeylerdir. Bu niyetle yapılan duâlar, Allah (cc)'la kul arasında râbita olmaktan çok uzaktır. Onun âdap ve erkanına riayet ise, icabete vesile olacak şartlardan birisi, belki de en birincisidir.

Duâ, bazan ciddî bir istek ve iştîyak halinde sırf bir mülâhaza olarak kalpten yükselir. Bu durumda kul, hiçbir şey söylemez. Belki dudakları bile kıpırdamaz; ama, O Allâmü'l-Guyub'un, hâline nigahbân olduğunu bilerek, tam bir tevekkül içinde bulunmaya çalışır ve bulacağını bulur. Tıpkı Hz. İbrahim Aleyhisselâm'ın ateşe atıldığı andaki durumu gibi. Bütün imkânların kesildiği ve sebeplerin sükut ettiği bu noktada: "Ey ateş! İbrahim üzerine soğuk ve selâmet ol (İbrahim'i yakma)" (Enbiyâ, 21/69) ilâhî fermanı ona hiç umulmadık şekilde medet kaynağı olmuştur.

Kalpteki duyguların, lisan yoluyla Rabbe ulaştırılması; bu da duânın ikinci bir şeklidir. Burada kul, sadece hâlini arzeder, fakat isteğini dile getirmez. Bazen de, hem halini arz eder hem de isteğini dile getirir. Kur'an, peygamber duâlarından her ikisini de misâl olarak seçmiştir ki, birinciye Hz. Eyyüb Aleyhisselâm'ın: "Ya Rabbî! Zarar bana dokundu ve Sen Erhamür'r-Râhîminsın" (Enbiyâ, 21/83) duâsıyla, Hz. Yûnus Aleyhisselâm'ın: "Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Hakikat ben haksızlık edenlerden oldum" (Enbiyâ, 21/87) duâsı gibi.. ikinci duruma da Hz. Zekeriya Aleyhisselâm'dan misâl verilmiştir ki, O da, Rabb'ine:" hiçbir ilâh yok yüce katından temiz bir nesil bağışla. Muhakkak ki Sen duâları işiticisin" (Âl-i İmran, 3/38) diyerek duâda bulunmuştu.

Ayrıca Kur'an-ı Kerîm'in, duâ mevzûu üzerinde ısrarla durması ve yapılacak duâları Efendimiz'e bizzat ta'lim buyurması, mes'elenin ehemmiyetini göstermesi bakımından çok önemlidir. Böyle olmasaydı, Kur'an-ı Kerîm, yüzlerce âyet-i kerime ile, duâ mes'alesi üzerinde ısrarla durur muydu? Bunun dışında, Efendimiz'den rivayet edilen, yüzlerce, hatta binlerce hadîs-i şerif de duânın ehemmiyeti hakkında hem tahşidat yapıyor, hem de hayatın her faslında, yapılması gereken duâları bu ümmete ta'lim buyuruyor. O halde insan, duygu ve düşüncelerini birer istek halinde takdim ederken, bunu en iyi şekilde ifade etmek ve az sözle çok mânâ dile getirmek ister ki, bu hususta da ona en büyük yardımcı da başta Kur'an-ı Kerîm, ikinci derecede de Hadîs-i Şeriflerde öğretilen duâlardır.

Öyledir, çünkü, bize istemeyi veren Zât, o duâlarda nasıl isteyeceğimizi de öğretmektedir. Kendisine en güzel ve en müessir duâlar öğretilen de, hiç şüphesiz Allah Resûlü'dür. Zira, duâ ile kapısı çalınan Zât'ı en iyi bilip tanıyan O'dur.

DUADAKİ GAYE

Hem, duâ bir ubüdiyettir; ubüdiyet ise, semerâti uhreviyedir. Dünyevî maksadlar ise, o nevi duâ ve ibâdetin vakitleridir; o maksadlar, gâyeleri değil. Meselâ, yağmur namazı ve duâsı bir ibâdetdir. Yağmursuzluk, o ibâdetin vaktidir; yoksa, o ibâdet ve o duâ, yağmuru getirmek için değildir. Eğer sırf o niyet ile olsa, o duâ, o ibâdet hâlis olmadıgından, kabule lâyük olmaz.

Nasıl ki, güneşin gurûbu, akşam namazının vaktidir; hem güneşin ve ayın tutulmaları, kûsûf ve husûf namazları denilen iki ibâdet-i mahsusanın vakitleridir. Yani, gece ve gündüzün nurânî âyetlerinin nikaplanmasıyla bir azamet-i İlâhiyeyi ilâna medâr olduğundan, Cenâb-ı Hak, ibâdını, o vakitte bir nevi ibâdete dâvet eder. Yoksa, o namaz, açılması ve ne kadar devam etmesi, müneccim hesâbiyle muayyen olan ay ve güneşin husûf ve kûsûflarının inkişafı için değildir. Aynı onun gibi, yağmursuzluk dahi, yağmur namazının vaktidir. Ve beliyelerin istilâsı ve muzır şeylerin tasallutu, bâzı duâların evkât-ı mahsusalarıdır ki, insan o vakitlerde aczini anlar; duâ ile, niyaz ile Kadîr-i Mutlakın dergâhına ilticâ eder. Eğer duâ çok edildiği halde, beliyeler def olunmazsa, denilmeyecek ki, "Duâ kabul olmadı." Belki denilecek ki, "Duânın vakti, kazâ olmadı." Eğer Cenâb-ı Hak, fazl ve keremiyle, belâyı ref' etse, nurun alâ nur, o vakit duâ vakti biter, kazâ olur.

Demek duâ, bir sırr-ı ubüdiyettir. Ubüdiyet ise, hâlisen livechillâh olmalı. Yalnız aczini izhâr edip, duâ ile Ona ilticâ etmeli; Rubûbiyetine karışmamalı. Tedbîri Ona bırakmalı, hikmetine itimad etmeli, rahmetini ittihâm etmemeli.

DUANIN KABULÜNÜN SIRRI

Şeyh İshak hazretleri bir köye giderken, yolda salih bir derviş ile karşılaşır. Derviş "subhanallah! Biz zatınıza dua ettirmek için geliyorduk, burada tesadüf ettik" deyince Şeyh hazretleri:

Sizlere ne oldu ki, dua ettirmek üzere bana geliyordunuz, der. Derviş:

Sultanım, emirimiz bize iki köle emanet etmişti. Bir kere kaçtılar, Cürcan vilayetinde bulduk. Bu defa yine kaçtılar. Eğer bulunmazsa, hepimizi öldürecek. Şeyh hazretleri hemen bineğinden iner ve iki rekat namaz kılarak dua etmeye başlar. Biraz sonra kölelerin bulunduğu dair haberci gelir. Şeyh İshak hazretlerinin hizmetinde olan derviş:

"Efendim bunca zamandır hizmetinizde bulunuyorum. Hiç kusur etmeden daima rızanızı tahsil etmeye gayret gösterdim. Kıldığınız şu iki Rekat namaz ile yaptığınız duayı , bu fakire de öğretilen, bir hacetim zuhur ettiğinde benim de duam hemen kabul buyrulsun," der. Hazret ise:

"Ey derviş, bu duanın kabulü şimdiki kılınan iki rekat namaz için olmayıp belki 30 seneden beri nefsimi haram lokmadan muhafaza ile kılınan namaz içindir," buyurdular.

DEĞİŞİK BİR DUA

"Dua, bizim karanlıkta Allah'ı gördüğümüz aynadır," (Friedrich Hippel)

Bir büyükbaba aksamları çocuk bakıcılığı yaparken, torununun odasından garip, anlamsız sesler duyar gibi olur. Odaya yaklaştığında, kapı aralığından torununun alfabenin harflerini tuhaf biçimde saygıyla tekrar ettiğini görür.

"Ne yapıyorsun?" diye merakla sorar dede...

Küçük kız bütün şirinliği ile "Duamı ediyorum." der ve devam eder: "Ama bu gece tam olarak ne diyeceğimi bilemiyorum. Bu sebeple sadece harfleri söylüyorum. Allah onları benim için sıraya dizecek, çünkü ne düşündüğümü biliyor.